

Verslag van een pilotdocent/ materiaalontwikkelaar Maatschappijwetenschappen

Jongstleden september zijn vijftien pilotscholen van start gegaan met het nieuwe examenprogramma Maatschappijwetenschappen volgens de concept-contextbenadering. Reden om één van de havo-pilotdocenten, Yolande Vonhoff, naar de eerste indrukken te vragen. Vonhoff is tevens een van de auteurs van het lesmateriaal voor de pilot. Ze vraagt zich af of het de pilotdocent in de klas lukt om te bereiken wat met het programma en het materiaal wordt beoogd.

De havo-pilotdocenten zijn begonnen met domein B Cultuur en Socialisatie in de context van Samenlevingsvormen. Sommige docenten zijn rustig gestart met de introductiemodule, een eerste kennismaking met de vier hoofdconcepten *vorming, verhouding, binding en verandering*. Ook zijn er docenten met hun klassen direct in het diepe van de theorie gesprongen, alwaar ze nu vrolijk rondspartelen in de concepten *identiteit* en *socialisatie*. Het materiaal lijkt geschikt voor zowel een start vanuit de context als voor een start vanuit de concepten. Een tweede keuze die de pilotdocenten konden maken betreft het werken binnen een elektronische leeromgeving (ELO). Anderen laten de leerlingen toch maar een *gewoon* portfolio bijhouden om vooral rustig van start te kunnen gaan.

Social media-generatie deelt zielenroerselen met maatschappijleerdocent
(Foto: Tulane Public Relations)

Pilotbelicht

Havo en vwo

De twee auteursgroepen werd gevraagd voor havo en vwo herkenbaar ander lesmateriaal op tafel leggen. Dat leidt er toe dat de wegen van havo- en vwo-docenten en materiaalontwikkelaars zich meer en meer scheiden. Havodocenten mogen graag over de schutting kijken hoe hun vwo-zustergroep het er af brengt en soms lijkt het alsof de groepen de sfeer van *hun* leerlingen overnemen. Met verbazing wordt gekeken naar de theoretische discoursen waarin de vwo-schrijfgroep soms is verwickeld. Deze meent geregeld dat havoleerlingen wel met iets meer theoretische bagage mogen worden opgezadeld. Het resultaat is twee verschillende lespakketten met duidelijke verschillen in niveau, theorievorming en soorten opdrachten.¹

Leerlingen

Met hun eigen leven als context liet ik de leerlingen op zoek gaan naar de vorming van hun identiteit. Deze eerste opdracht werd digitaal ingeleverd. Wat dat betekent voor jongeren die gewend zijn hun hele hebben en houden via de sociale media met de rest van de wereld te delen, had ik niet voorzien. Het heeft tijd gekost om op alle zielenroerselen te reageren. Het heeft evenwel ook gezorgd voor kennis over en een band met een aantal leerlingen die anders veel later of nooit zou zijn gevormd. De digitale collage is wat mij betreft alleen al om die reden een blijvertje in mijn lesmateriaal.

Mijn havo-leerlingen vinden het prettig (en niet te vergeten: gezellig!) om in groepen naar contexten op zoek te gaan, maar daarmee is niet gezegd dat ze die ook steeds weten te vinden. Waar ben ik naar zoek? Naar dat mooie moment waarop de blinde paniek, het ten hemel heffen van beide handen en het uitroepen van 'Dit snap ik niet, dit kan ik niet. . .', verandert in triomf: 'Juf, ik heb het gevonden. Er is een mediaframe tegen Cohen'. Een havoleerling is een ontdekker, geen onderzoeker. Na zijn ontdekking leunt hij tevreden achterover, roept dat hij klaar is en gaat belangrijker dingen doen, zoals het checken van zijn e-mail. De uitdaging is mijn leerlingen via de concept-contextbenadering dit dode punt te laten passeren. De leerlingen die vorig jaar het oude programma hebben gevolgd zijn duidelijk: deze aanpak is interessanter en leuker.

Lakmoesproef

De eerste lakmoesproef is aanstaande. We zitten vol goede voornemens, maar soms slaat de twijfel toe: hebben de concepten inderdaad meer betekenis gekregen? Kunnen de leerlingen ze in verschillende contexten plaatsen? Weten ze eigenlijk wel wat het concept is? Met de toetsweek in het verschiet moet ik me soms inhouden om niet uit te roepen: 'Hier heb je het, daar staat het en zo moet het!'. ◀

Noot

1. Docenten die toegang willen krijgen tot het lesmateriaal kunnen zich aanmelden bij l.meijs@slo.nl.

Yolande Vonhoff

Yolande Vonhoff is als pilotdocent/materiaalontwikkelaar verbonden aan het St. Stanislascollege Westplantsoen in Delft.

Wilt u op dit artikel reageren, stuur dan een e-mail naar: menp@prodemos.nl.